

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 323
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 5 maart 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Leerloopbaanbegeleiding en Leerwinkels - Stand van zaken

Op vrijdag 19 januari vond de slotconferentie van het Erasmus+-project GOAL (Guidance and Orientation for Adult Learners) plaats. De conclusie van de conferentie was dat Vlaanderen structureel werk moet maken van levenslang leren en leerloopbaanbegeleiding van laaggeschoolde (jong)volwassenen.

De nood aan leerloopbaanbegeleiding voor volwassenen wordt al jaren vastgesteld en erkend. In 2000 keurde de Europese Commissie voor het eerst een memorandum goed over levenslang en levensbreed leren. Uit die eerste teksten bleek één van de kerndoelstellingen al: "Het verstrekken van gemakkelijke toegang voor iedereen tot informatie en advies van goede kwaliteit over de opleidingsmogelijkheden in heel Europa en tijdens het hele leven". De Vlaamse overheid nam deze aanbeveling over en spreekt vanaf 2002 in haar eigen actieplan 'Een leven lang leren in goede banen' over het transparant maken van het vormingsaanbod en de organisatie van een eerstelijnswerking via de 'Leerwinkel'. In de toekomstvisie van Vlaanderen 'Visie 2050' wordt levenslang leren als één van de zeven grote transitieprioriteiten voor Vlaanderen uitgewerkt. En ook de Europese Commissie formuleerde in 2016 nog de aanbeveling 'Upskilling Pathways: New opportunities for adults' opnieuw én met aandrang de nood aan leerloopbaanbegeleiding voor laaggeschoolde volwassenen.

Want het aanbod aan volwassenenonderwijs is er. Maar er schort toch nog wel wat aan de leerloopbaanbegeleiding. De Leerwinkels, die al jaren vanuit het werkveld gevraagd worden, vullen een lacune in voor die volwassenen die de weg naar het volwassenenonderwijs niet vinden. Structurele verankering en structurele financiering zijn aan de orde.

Versnipperd over Vlaanderen vinden we initiatieven die inzetten op deze leerloopbaanbegeleiding, vaak al vele jaren. In oktober 2003 startten de Gentse centra voor leerlingenbegeleiding en de stad Gent op initiatief van toenmalig minister Vanderpoorten het proefproject Studieadviespunt Gent (of De Stap). De Stap ontstond met de financiële steun van het Vlaams Departement Onderwijs en Vorming als netoverstijgende informatiedienst voor alle onderwijszoekenden. Sindsdien werkt De Stap projectmatig een dienstverlening uit voor zowel leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs, als ouders en volwassenen die de schoolbanken (lang) verlaten hadden.

De Stap wordt nu door verschillende partners gesubsidieerd en die financiering wordt jaarlijks hernieuwd, wat voor veel stress zorgt bij de medewerkers, onzekerheid over

jobs en elk jaar weer veel tijd in beslag neemt om de onderhandelingen met de partners tot een goed einde te brengen. De Stap was één van de twee partners in het GOAL-project en stelde zijn expertise ter beschikking. Een structurele financiering vanuit Vlaanderen lijkt dan ook aangewezen.

Op <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/hoe-haal-ik-mijn-diploma-secundair-onderwijs> vinden we de brochure getiteld 'Hoe haal ik mijn diploma secundair onderwijs?' (gepubliceerd 15 januari 2018), waarin ook verwezen wordt naar de Leerwinkel. Dat de idee van de Leerwinkels ook bij de Vlaamse administratie leeft, bewijst deze publicatie.

1. Erkent de minister het belang en succes van de leerloopbaanbegeleiding voor volwassenen?
2. Welke conclusies trekt de minister zelf uit het GOAL-project?
3. Hoe ziet de minister de implementatie van Leerwinkels in Vlaanderen?
4. Zal de minister hier deze legislatuur nog middelen voor vrijmaken?

ANTWOORD

op vraag nr. 323 van 5 maart 2018

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. Vandaag is er een breed, gevarieerd en betaalbaar opleidingsaanbod voor volwassenen. Deze variatie in aanbod en de organisatie door een veelheid aan spelers maken het opleidingslandschap voor volwassenen evenwel complex waardoor niet iedereen wegwijs raakt in het uitgebreide aanbod aan opleidingen.

We stellen vast dat in Vlaanderen te weinig volwassenen aan het levenslang leren participeren. Om dit te stimuleren is een cruciale voorwaarde dat volwassenen goed geïnformeerd zijn over de leermogelijkheden en de voordelen die het volgen van deze verschillende opleidingen hen kan bieden. Leerloopbaanbegeleiding kan in dit opzicht een belangrijke rol spelen in het toeleiden van volwassenen naar de meest geschikte opleiding en bij uitbreiding ook in het versterken van de leercultuur in Vlaanderen.

2. Eén van de belangrijkste conclusies uit GOAL is dat de dienstverlening niet enkel het onderwijsveld aanbelangt. Vanuit het ruimere begeleidingsveld is er vraag naar een gespecialiseerde dienstverlening leerloopbaanbegeleiding. Lokale partners die bij het project betrokken waren (vb. VDAB en haar tenderpartners, OCMW, Agentschappen Inburgering en Integratie,...) zien de nood aan een dergelijke dienstverlening en erkennen de toegevoegde waarde voor de eigen werking.

Hieruit volgt dat de organisatie van leerloopbaanbegeleiding een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak vereist. Alle partners en stakeholders binnen het project deelden de mening dat de dienstverlening structureel ingebed moet worden in het beleidsdomein Onderwijs, zij het in nauwe samenwerking met belendende beleidsdomeinen Werk, Welzijn, Integratie en bij uitbreiding ook Cultuur en Jeugd.

Een dienst voor leerloopbaanbegeleiding staat niet op zichzelf. Waar de leerloopbaanbegeleiding in het veld georganiseerd wordt, zien we dat deze ingebed is in het bredere begeleidingslandschap en dat er krachtige en duurzame lokale partnerschappen gevormd werden.

Leerloopbaanbegeleiding moet een onafhankelijke en autonome dienstverlening zijn die objectieve en volledige informatie verstrekt over opleidingsmogelijkheden. De diversiteit aan opleidingsverstrekkers in Vlaanderen verhoogt het risico op concurrentie tussen deze verschillende spelers. In de praktijk zien we dan ook dat opleidingsverstrekkers volwassenen met opleidingsvragen vaak oriënteren naar een opleiding binnen het eigen aanbod.

Een volwassene die beroep doet op leerloopbaanbegeleiding moet echter volledige informatie krijgen over alle mogelijke opties binnen het opleidingslandschap, georganiseerd door deze verschillende spelers. Onafhankelijkheid van de dienstverlening werd bijgevolg als belangrijkste kwaliteitscriterium naar voor geschoven in zowel de kwalitatieve evaluatie van het project GOAL als in de verdere besprekingen in het adviescomité.

- 3-4. Binnen het Adviescomité van het GOAL Project kwam de nota tot stand, getiteld 'Een blauwdruk voor leerloopbaanbegeleiding in Vlaanderen en Brussel'. Spelers vanuit

verschillende beleidsdomeinen werkten mee aan deze blauwdruk die een goed onderbouwd startpunt vormt voor toekomstige beleidsontwikkeling rond het thema.

Ik heb SERV en VLOR gevraagd om advies te geven op basis van voorliggende blauwdruk maar ook om mee na te denken over hoe leerloopbaanbegeleiding in Vlaanderen verder vorm gegeven kan worden. Op basis van o.a. ook deze adviezen kan er in de toekomst in meer detail gekeken worden naar de concrete implementatie van de dienstverlening in Vlaanderen.

Zoals deze blauwdruk alvast aangeeft, lijkt het niet aangewezen om nieuwe fysieke structuren uit te bouwen, maar dient de uitrol van de dienstverlening zoveel mogelijk ingebed te worden in het bestaande dienstverleningslandschap, via lokale en geïntegreerde loketten. De werking van dergelijke geïntegreerde loketten, waar de leerloopbaanbegeleiding verleend wordt op locatie bij partners (vb. in Sociale Huizen, Werkwinkels, Agentschappen Integratie en Inburgering,...) of op goed toegankelijke publieke plaatsen (een bibliotheek, een gemeentehuis,...) werd binnen het GOAL project positief geëvalueerd.

Ik wacht nu deze adviezen af om verdere beleidsstappen te zetten.

BIJLAGEN

1. Een blauwdruk voor leerloopbaanbegeleiding in Vlaanderen en Brussel
2. GOAL in Vlaanderen : de eindresultaten